

Debatt

Så hanterar du bygg- och rivningsavfall rätt

28 april 2026 10:24

NA debatt
Text

Detta är ett debattinlägg. Skribenterna svarar för åsikterna.

Bild: Miljökontoret

En stor mängd av dagens avfall kommer från nybyggnationer och renoveringar. Enligt dagens lagstiftning ska bygg- och rivningsavfall sorteras på plats eller så ska en dispens sökas. Trots detta kommer stora mängder osorterat bygg- och rivningsavfall till avfallsbolagen utan dispenser. Vi vill belysa detta problem och visa på hur det offentliga och privata kan arbeta

tillsammans för en förbättring.

I avfallsförordningen finns det krav på att bygg- och rivningsavfall ska sorteras redan där det uppkommer och innan det transporteras. Syftet med lagstiftningen är att öka återanvändningen och återvinningen av olika material. Det som inte går att återbruka ska sorteras i sex olika fraktioner: trä, glas, plast, gips, metall och mineral.

Återvinningsföretagen erbjuder olika typer av lösningar för att kunna sortera avfallet på plats. Ibland kan korta ledtider och platsbrist på grund av ont om ytor leda till att avfallet körs osorterat till eftersortering. När det inte går att sortera på plats finns det möjlighet att ansöka om dispens hos tillsynsmyndigheten som oftast är kommunen. I Örebro kommun har miljöavdelningen endast fått in två ansökningar om dispens på fem år samtidigt som återvinningsindustrin berättar att de mottar osorterat bygg- och rivningsavfall.

Alltså hanteras stora mängder osorterat bygg- och rivningsavfall i våra samhällen. Vi vill belysa problematiken men också visa gemensamma vägar framåt för det offentliga och privata i samverkan.

Tillsammans har vi – beställare, kommuner, fastighetsbolag, återvinningsföretag, byggbolag och andra – ett gemensamt ansvar för att få materialkedjan att fungera. Vi ser att det finns många parallella åtgärder:

Vi behöver tillsammans sprida kunskap om lagstiftningen för sortering av bygg- och rivningsavfall till relevanta aktörer. Här behöver alla aktörer i materialkedjan agera i samma riktning och i takt med varandra.

För privata och offentliga fastighetsägare kan tydligare krav vid upphandling vara ett redskap. Det kan ingå krav på redovisning om hur avfallet tas om hand, att dispenser måste sökas om sortering inte görs på plats

eller material inte återvinns. Till exempel har Byggföretagen rapporten, Resurs- och avfallshantering vid byggande och rivning, som det går att hänvisa till. Om ett anbud är för billigt så finns det en risk att det är en oseriös aktör.

Återvinningsföretagen kan hjälpa kunderna genom att informera om när man behöver söka dispens redan vid beställning av en avfallshämtning. Avfallsanläggningarna kan även börja efterfråga dispenser när leverantörer lämnar osorterat bygg- och rivningsavfall samt hänvisa till var man kan söka dispens.

Kommunernas miljöavdelningar ska jobba för att underlätta för aktörer genom att vara tydligare kring när dispenser ska sökas och göra det enklare att söka dispens.

Rådgivning och hjälp vid dispensförfaranden kan underlätta. Fler tillsynsbesök på bygg- och rivningsplatserna kan göras för att uppmärksamma lagstiftningen.

Under de senaste åren har flera fall med bristande avfallshantering uppmärksammats och fått rättsliga konsekvenser. Därför är det viktigt att skapa goda förutsättningar för de seriösa aktörerna och säkerställa att det är enkelt för alla att göra rätt när avfall uppkommer. Detta kan vi göra genom att börja efterfråga dispenser, ställa krav vid upphandlingar samt möjliggöra för snabba och tydliga dispensförfaranden.

Artikeln har tagits fram inom fokusområdet Cirkulärt samhälle inom Energi- och klimatrådet i Örebro län. Rådet leds av Region Örebro län och Länsstyrelsen och samlar kommuner, företag och andra aktörer. Rådet arbetar för en ökad omställningen till ett fossilfritt och konkurrenskraftigt län.

**Jörgen Lundblad, Verksamhetschef Avfall,
Örebro kommun,**

**Johanna Elfving, verksamhetschef Miljö,
Örebro kommun**

Robert Ljunggren, divisionschef, Sortera

**Amanda Näsström, Hållbarhet-&
Utvecklingschef, Futurum Fastigheter i
Örebro AB**

**Andreas Svanfeldt - Enhetschef Avfall, Kumla
kommun**

Anna Cedermark - VD, Eyra Gruppen

**Frida Hjalmarsson - VD, Karaffen
förvaltningsaktiebolag**

**Hilkka Sievert, Enhetschef Miljö,
Samhällsbyggnadsförvaltningen Hällefors,
Lindesberg, Ljusnarsberg och Nora kommun**

**Katarina Sundberg, Senior rådgivare för
samhällspolitiska kontakter, Avfall Sverige**

**Lars Eriksson, Enhetschef Avfall &
återvinning, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Hällefors, Lindesberg, Ljusnarsberg och Nora
kommun**

**Lars Viitanen, Enhetschef miljö, Karlskoga
kommun**

Jens Nerén, VD, Nora Linde frakt

Lisa Jensen, miljöstrateg, Örebro Bostäder

**Maria Strömberg, processledare,
Klimatinitiativ Örebro Län**

Maths Dohn, Affärsområdeschef, Närkefrakt

Mattias Lindh, Filialchef, Stena Recycling AB

**Mikael Svärd, Avdelningschef, PreZero
Recycling**

Mårten Persson, Miljö- och

samhällsbyggnadschef, Degerfors kommun

Nina Glatterfelder, Förbundschef, Sydnärkes kommunalförbund

Patrik Bjurenhed, Avdelningschef, Ragn-Sells

Patrick Hjalmarsson, Ordförande, Eyracenter

Peter Jarl, marknadschef, Karlskoga Energi & Miljö AB

Rickard Andersson, samhällsbyggnadschef, Samhällsbyggnad Sydnärke

Robert Davidsson, VD, HMB Construction Örebro

Thomas Åkesson Verksamhetschef Miljö och Bygg Kumla och Hallsberg, Kumla kommun

[Dela artikeln](#)

NA debatt
nyhet@na.se

Följ

Debatt

Följ

Örebro län

Din granne kan vara spion – men du ser det inte

29 april 2026 07:59

Hur syns det att min granne är spion?
– Det gör det inte, säger Carolina